

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกัน
อย่างสันติสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team–Game–Tournament)
ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

The Development of the Learning Achievement on Religions and Peaceful
Coexistence of Mattayom Suksa 6 Students, Matthayomwatdansamrong
School by using Collaborative Learning, TGT (Team–Game–Tournament)
Techniques with Infographics.

ARTICLE INFO

Article history:

Received 27 March 2023

Revised 6 July 2023

Accepted 15 August 2023

Available Online 28 August 2023

ศุภิสรา บางระมุง^{1,*}, จตุรวิทย์ ผ่านเมือง², วีรพจน์ รัตนวารีและ กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์⁴

Supitsara Bangramung^{1,*}, Jaturawit Phanmuang², Weerapojt Rattanawan³

and Kannika Bhiromrat⁴

ABSTRACT

This research aims to; create and investigate the infographic media effectiveness as the research criteria as 80/80, and compare the students' achievement scores in the religion and peaceful coexistence after learning with the learning model with a threshold of 60 percent. The research sample consisted of 38, Mattayom Suksa 6/4 students, Matthayomwatdansamrong School, second semester, academic year of 2022. The research tools were; learning management plans and achievement tests. The research statistics used percentage, average, standard deviation, and t-test.

The research results showed that the infographics on religions and peaceful coexistence of were at 85.78/82.50 as higher than the research's criteria.

KEYWORDS: LEARNING ACHIEVEMENT / RELIGIONS AND PEACEFUL COEXISTENCE / COLLABORATIVE LEARNING
TGT (TEAM–GAME–TOURNAMENT) TECHNIQUES / INFOGRAPHICS

¹ นักศึกษาศาสาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประเทศไทย

Social Studies Major, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

² ครูพี่เลี้ยง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง ประเทศไทย

Teacher Mentor, Social Studies, Religion and Culture Learning Area Department at Matthayomwatdannsamrong School, Thailand.

³ อาจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประเทศไทย

Lecturer, Social Studies, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประเทศไทย

Assistant professor, Social Studies, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding author; e-Mail address: s61131108027@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง กับเกณฑ์ร้อยละ 60 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 จำนวน 38 คน โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการศึกษาพบว่า 1) สื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.78/82.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน / ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข / การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT / อินโฟกราฟิก

บทนำ

ศาสนามีคุณค่าต่อมนุษย์ในทุกขั้นตอนของการดำเนินชีวิต เพราะศาสนาช่วยให้มีหลักที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกันเป็นสังคมย่อมต้องมีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทบกระทั่งกัน เมื่อมนุษย์แต่ละคนมีความต้องการที่แตกต่างกันก็จะแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกมา บางพฤติกรรมก็ทำให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อน จึงจำเป็นต้องมีหลักปฏิบัติที่ถูกต้องของการอยู่ร่วมกันในสังคม นั่นคือหลักคำสอนทางศาสนา เมื่อทุกคนในสังคมมีหลักปฏิบัติที่ถูกต้องดีงาม ย่อมทำให้สังคมสงบสุข ศาสนาในโลกนี้มีทั้งศาสนาที่ยอมรับนับถืออำนาจศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าและศาสนาที่ไม่เชื่อในอำนาจศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้า แม้หลักคำสอนของแต่ละศาสนาจะแตกต่างกัน แต่ทุกศาสนาล้วนมีเป้าหมายเพื่อให้มนุษย์เป็นคนดีและมีความสุขทั้งสิ้น (พุทธรักษ์ ปรานนอก, 2558) วิชาพระพุทธศาสนา เป็นวิชาที่ว่าด้วยแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดีมีค่านิยมที่ดีงามพัฒนาตนเอง อยู่เสมอรวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และส่วนรวม ซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตมาก เพราะเป็นจารีตประเพณีที่ใช้ในการวางระเบียบควบคุมการประพฤติปฏิบัติ ให้เกิดความสงบสุขในสังคม เป็นหลักในการดำเนินชีวิตอันเป็นพื้นฐานการสร้างจริยธรรมของสังคมและคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ การสอนวิชาพระพุทธศาสนาไม่อาจถ่ายทอดเพียงนำตัวอักษรมาเรียบเรียงไว้ในแบบเรียนแล้วให้นักเรียนอ่าน แต่จะต้องมีที่ที่มีเหตุแวดล้อมหรือเงื่อนไขที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดฉันทะ ใฝ่รู้ในหลักธรรมเบื้องต้น (พุทธพัส พุนคำ, 2548) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 ในสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญศาสนาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นมีศรัทธาที่ถูกต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ตัวชี้วัดที่ 21 วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาอื่น ๆ และชักชวนส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลอื่นเห็นความสำคัญของการทำความดีต่อกัน และตัวชี้วัดที่ 22 เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหา และพัฒนาสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากการที่ผู้วิจัยได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในรายวิชาพระพุทธศาสนา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6/4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากนักเรียนขาดความสนใจในเรื่องศาสนา และเบื่อหน่ายในวิชาพระพุทธศาสนา เพราะมีเนื้อหาที่ค่อนข้างเป็นนามธรรมยากต่อการเข้าใจ รวมทั้งมีเนื้อหาที่มากซับซ้อน ทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาการจำเนื้อหาไม่ได้และเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเรื่องของหลักธรรมในพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ กอปรกับเวลาในการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาทำให้ครูรวบรัดเนื้อหาสอนอย่างรวดเร็ว และส่วนใหญ่เป็นรูปแบบบรรยาย ทำให้ขาดความน่าสนใจในการเรียน อีกทั้งเป็นการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้

รวมถึงสภาพแวดล้อมภายในห้องขาสื่อในการส่งเสริมการเรียนรู้ การสอน ทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยจึงคิดว่าปัญหานี้เป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขและต้องจัดหาสื่อที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า รอเจอร์ส (Rogers) กล่าวว่า มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองได้ดีหากอยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้และเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ (ทิตนา แชมมณี, 2561) การจัดบรรยากาศห้องเรียนในรูปแบบของการร่วมมือกันและการแข่งขันจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งคล้ายกันกับเทคนิค STAD ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้แข่งขันกันในเกม การเรียนที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้แล้ว ทำการทดสอบความรู้โดยใช้เกมการแข่งขัน คะแนนที่ได้จากการแข่งขันของสมาชิกแต่ละคนในลักษณะการแข่งขันตัวต่อตัวกับทีมอื่นนำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น ดังนั้นสมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบทีมแข่งขัน (Team Games Tournament: TGT) ว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในแต่ละทีมจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน คือ ความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ มารวมกลุ่มกันในอัตราส่วน 1 : 2 : 1 ซึ่งสมาชิกของทีมจะได้แข่งขันกันในเกมเชิงวิชาการ โดยความสำเร็จ ของทีมจะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาวิจัยของ จิราพร พุดชา (2560) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร พบว่า การประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.07 สื่อประกอบการสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.87/82.90 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าคะแนนสอบของนักเรียนหลังเรียนด้วยสื่อประกอบการสอนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ปิยนาด สุทธิประภา (2560) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT วิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.10/82.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีค่าเท่ากับ 0.73 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.38 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยที่ระดับ .05

ในปัจจุบันมีการนำเสนอข้อมูล การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสื่ออินโฟกราฟิกเพิ่มมากขึ้น และมีการนำสื่ออินโฟกราฟิกมาใช้ในการเรียนการสอนภายในห้องเรียนมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าสื่ออินโฟกราฟิกมีส่วนทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีเนื้อหาที่กระชับ มีรูปภาพ สีล้น ซึ่งง่ายต่อการจดจำและเข้าใจ และยังช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และทำให้การสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสื่ออินโฟกราฟิก พบว่า ปานวาด อวยพร (2560) กล่าวว่า อินโฟกราฟิก (Infographic หรือ information graphic) เป็นการจัดการนำเสนอข้อมูลโดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์การสรุปความและการสร้างสรรค์ในการออกแบบ ซึ่งจะทำให้ข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นข่าวสารความรู้ข้อเท็จจริงข้อมูลทางสถิติที่มีจำนวนมากและซับซ้อนทำให้เข้าใจง่ายดึงดูดความสนใจทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ ชยามร กลัดทรัพย์ (2563) ได้ให้ความหมายของอินโฟกราฟิกว่า อินโฟกราฟิกเกิดมาจากคำ 2 คำนำมารวมกันนั่นคือคำว่า Information ที่หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ สารสนเทศ เช่น ตัวหนังสือ เป็นต้นและอีกหนึ่งคำคือ Graphics หมายถึง ภาพกราฟิกหรือลวดลายต่าง ๆ และเมื่อทั้ง 2 คำ มาผสมกันนั้นก็คือ อินโฟกราฟิก คือ การแสดงข้อมูลในรูปแบบกราฟิกที่ออกแบบมาเพื่อให้ข้อมูลสามารถเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว

อินโฟกราฟิกเป็นการสื่อสารข้อความอย่างรวดเร็วเพื่อลดความซับซ้อนของการนำเสนอข้อมูลจำนวนมาก ทั้งนี้ยังมีการศึกษาวิจัยของ พรพรรณ นาคสุวรรณ และกรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2562) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบบการปกครองไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดราชาธิวาส โดยใช้สื่ออินโฟกราฟิก พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนทั้งหมดมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่ออินโฟกราฟิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.44 (S.D.=1.51) สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.11 (S.D.=1.27) และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่ออินโฟกราฟิกภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.2, S.D.=0.09) และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธัญญา สกุลซัง และกรวิภา สรรพกิจจานง (2564) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา สังคมศึกษา เรื่อง หลักธรรมคำสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้อินโฟกราฟิกกับการสอนแบบปกติ พบว่า 1) ผลการหาประสิทธิภาพอินโฟกราฟิก วิชาสังคมศึกษา เรื่อง หลักธรรมคำสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.50/80.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิชาสังคมศึกษา เรื่อง หลักธรรมคำสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้อินโฟกราฟิกกับการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกว่ามีประสิทธิภาพระดับใด และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์หรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง กับเกณฑ์ร้อยละ 60

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามรายละเอียด ดังนี้

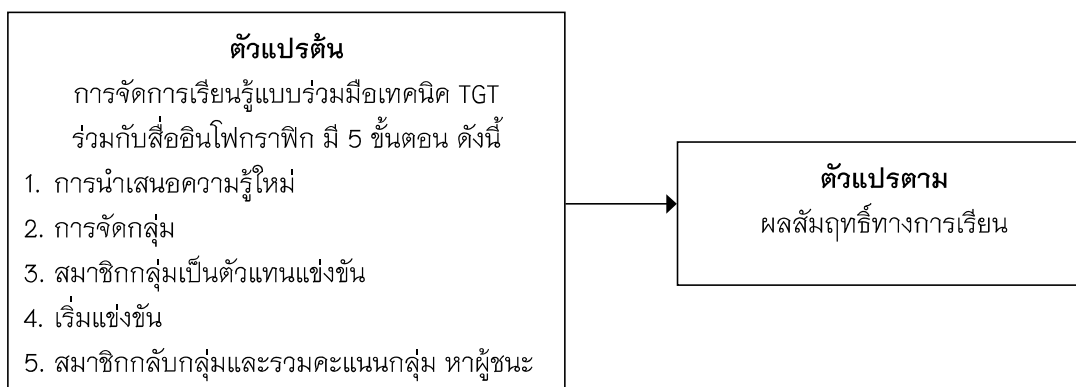
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรงที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 193 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรงที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 38 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling)

กรอบแนวคิด

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก จำนวน 3 แผนการเรียนรู้ ระยะเวลา 10 ชั่วโมง โดยมีความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์ กระบวนการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้และการวัด และประเมินผลอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, $S.D.=0.43$)

2. สื่ออินโฟกราฟิก โดยจัดทำสื่ออินโฟกราฟิก จำนวน 6 เรื่อง ประกอบด้วยเรื่องที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา เรื่องที่ 2 ศาสนาคริสต์ เรื่องที่ 3 ศาสนาอิสลาม เรื่องที่ 4 ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เรื่องที่ 5 ศาสนาสิกข์ เรื่องที่ 6 ค่านิยม จริยธรรมที่กำหนดความเชื่อและพฤติกรรม และความร่วมมือของทุกศาสนาในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม โดยความเหมาะสม ความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหาตามจุดประสงค์ของสื่ออินโฟกราฟิก ความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.77$, $S.D.=0.43$) และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.78/82.50

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งใช้ทดสอบนักเรียนหลังเรียน จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.40–0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25–0.88 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR-20) เท่ากับ 0.75

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก กับนักเรียน จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

2. เมื่อนักเรียนศึกษาสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เสร็จแล้ว ทำการทดสอบหลังเรื่องด้วยสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ด้วยแบบทดสอบย่อยหลังเรียน เรื่องละ 5 ข้อ

3. บันทึกคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน ทั้ง 3 ครั้ง เป็นรายบุคคลเพื่อนำไปวิเคราะห์

4. เมื่อนักเรียนเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ครบทุกเรื่องเรียบร้อยแล้ว จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 20 ข้อ หลังเรียน (Post-test)

5. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสถิติทดสอบ t-test แบบ One Group Posttest Only Design

ผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้
ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนการทำแบบฝึกหัดภายในสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

จำนวนแบบฝึก	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	E_1
3 ชุด	15	12.87	1.41	85.78

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบฝึกหัดภายในสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เท่ากับ 12.87 คิดเป็นร้อยละ 85.78

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	E_2
20	16.50	2.74	82.50

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข หลังการเรียนรู้ด้วยสื่ออินโฟกราฟิก เท่ากับ 16.50 คิดเป็นร้อยละ 82.50

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพของสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

จำนวนนักเรียน	ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1)	ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2)
30	85.78	82.50

จากตารางที่ 3 พบว่าจากการทำแบบฝึกหัดภายในสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข คิดเป็นร้อยละ 85.78 และมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.50 ดังนั้นสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.78/82.50

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก กับเกณฑ์ร้อยละ 60 (คะแนนผ่านเกณฑ์ 12 คะแนน)

รายการ	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t-test
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	38	15.87	3.26	37	7.30*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ผู้วิจัยขอสรุปผลและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.78/82.50 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า

1.1 ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบย่อย หลังจากเรียนด้วยสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ในแผนนั้น ๆ เสร็จสิ้นลง เมื่อรวมคะแนนการทดสอบย่อย ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย และคิดเป็นร้อยละ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 85.78 แสดงให้เห็นว่าสื่ออินโฟกราฟิกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (E_1) ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านสื่ออินโฟกราฟิกในแต่ละบทเรียนส่งผลให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขมากขึ้นและสามารถทำแบบทดสอบ ย่อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา สกุลซึ้ง และกรวิภา สรรพกิจจานนท์ (2564) ได้ทำการ ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง หลักธรรมคำสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้อินโฟกราฟิกกับการสอนแบบปกติ พบว่า ผลการศึกษาประสิทธิภาพเท่ากับ 80.50/80.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

1.2 ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจาก เรียนด้วยสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ครบทั้ง 5 เรื่อง โดยได้นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย และคิดเป็นร้อยละมีค่าเท่ากับ 82.50 แสดงให้เห็นว่า สื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ (E_2) ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ทั้งนี้เพราะสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง ศาสนา ต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขนั้นเป็นสื่ออินโฟกราฟิกประเภทภาพนิ่งที่นำเสนอเนื้อหาสาระมานำเสนอในรูปแบบใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยสื่ออินโฟกราฟิกครบถ้วนทุกบทเรียนทำให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ส่งผลให้สามารถทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชริกา จันจุฬา, สกล สมจิตร และสุภาพร จันทรศิริ (2563) ได้ทำการศึกษาด้านการพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดยะลา พบว่า สื่ออินโฟกราฟิก วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Health and Welfare ที่ผลิตขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.88/83.22

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนาต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการทำแบบทดสอบ หลังเรียน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 15.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.26 ซึ่งจากการเปรียบเทียบความ แตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีมโดย รูปแบบการแข่งขัน เป็นการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนที่ผ่อนคลาย ซึ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการอภิปรายซักถามซึ่งกัน และกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น สอดคล้องกับ รอเจอร์ส (Rogers) กล่าวว่า มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองได้ดี หากอยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ การจัดบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้และเน้น ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะเน้นกระบวนการเป็นสำคัญ (ทิตนา แหมมณี, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับเฉลิม เพิ่มนัย (2560)

กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันมีการจัดตั้งสมาชิกในแต่ละกลุ่มความสามารถโดยทุกคนในกลุ่มมีโอกาสเท่าเทียมกัน มีการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ร่วมกัน มีการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนด และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะทางสังคม เป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดทักษะและการเรียนรู้มากขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ผู้อื่นและต่อการเรียนอีกด้วย อีกทั้งนักเรียนยังได้รับการฝึกทักษะจากการศึกษาจากสื่ออินโฟกราฟิก จนทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะ และมีความก้าวหน้าเพิ่มมากขึ้นในด้านของการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยนดา สุทธิประภา (2560) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ สักดาร์ก และกรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2562) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พัฒนาการของยุโรปสมัยใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนวัดราชาธิวาส โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับสื่อประสม พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเป็นร้อยละ 65-80 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียนแล้ว พบว่า สูงกว่าก่อนเรียนที่นักเรียนมีผลต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 25-45

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรระมัดระวังในการนำสื่ออินโฟกราฟิกไปใช้ ควรมีการจัดพิมพ์สื่ออินโฟกราฟิกในรูปแบบสีเพื่อความชัดเจนในการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือใช้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน
2. ผู้ที่สนใจในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรประยุกต์เนื้อหา สื่อ และกิจกรรมเกมให้เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) กับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบอื่น ๆ
2. ควรทำการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT (Team-Game-Tournament) ร่วมกับนวัตกรรมอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิราพร พุดชา. (2560, 10 มีนาคม). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร [เอกสารนำเสนอ]*. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 4, เพชรบูรณ์, ประเทศไทย.
- จุฑารัตน์ สักดาร์ก และกรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2562, 22 กุมภาพันธ์). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พัฒนาการของยุโรปสมัยใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนวัดราชาธิวาส โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับสื่อประสม [เอกสารนำเสนอ]*. การประชุมวิชาการระดับชาติ การนำเสนอผลงานของนักศึกษาสาขาการศึกษาระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 1, ประเทศไทย.

- เนลิมา เพิ่มนาม. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนสะกดคำและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชยามร กลัดทรัพย์. (2563). ผลการใช้โมเดลอินโฟกราฟิกร่วมกับการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง ภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการทำงานร่วมกันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีวิทยา ราชบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). การจัดการเรียนรู้แนวใหม่. สหมิตรพรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ทิตนา แชมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 22). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา สกุลขันธ์ และกรวิภา สรรพกิจจานง. (2564). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง หลักธรรมคำสอนโลก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนโดยใช้อินโฟกราฟิกกับการสอนแบบปกติ. วารสาร *Journal of Modern Learning Development*, 7(2), 108–119.
- ปานวาด อวยพร. (2560). ผลการใช้อินโฟกราฟิกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปิยนดา สุทธิประภา. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พรพรรณ นาคสุวรรณ และกรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2562, 22 กุมภาพันธ์). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบบการปกครองไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนวัดราชาธิวาส โดยใช้สื่ออินโฟกราฟิก [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมวิชาการระดับชาติ การนำเสนอผลงานวิจัยของนักศึกษาสาขาการศึกษาระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 1, ประเทศไทย.
- พุทธพัส ทุนคำ. (2548). การออกแบบสื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนา: กรณีศึกษาชมัยมงคลธรรมาภรณ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พุทธรักษ์ ปราบนอก. (2558). ศาสนาโลก. วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 32(3), 49–69.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2547). 19 วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. ภาพพิมพ์.
- อัญชริกา จันจุฬา, สกล สมจิตต์ และสุภาพร จันทศิริ. (2563). การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดยะลา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.